Työikäisten sosiaalipalveluiden sosiaalisen kuntoutuksen palvelusetelisääntökirja

Hyväksytty: yleisten palveluiden lautakunta 9.10.2025 § 123

Sisällys

1 PALVELUKUVAUS 3
2 PALVELUN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET 3
2.1 Henkilöstö ja osaaminen 3
2.2 Palvelurekisteröinti 4
2.3 Laadunhallinta ja valvonta 4
2.4 Tilat, laitteet ja välineet 4
2.5 Turvallisuus 5
3 TIEDONHALLINTA JA TIETOJEN KÄSITTELY 5
3.1 Kirjaaminen 5
3.2 Arkistointi 6
4 PALVELUN SISÄLTÖ 6
4.1 Asiakkuuden prosessi 6
4.2 Palvelusisällöt 7
4.2.1 Yksilövalmennus 7
4.2.2 Ryhmävalmennus 8
4.2.3 Tuettu työtoimintavalmennus 10
4.2.4 Osallisuustoiminta 10
5 PALVELUKERRAN PERUUTUS TAI KESKEYTYS 11
6 PALVELUSETELIARVO JA LASKUTUS 12

Tämä työikäisten sosiaalisen kuntoutuksen palvelukohtainen sääntökirja toimii liitteenä Pohjois-Savon hyvinvointialueen palvelusetelin yleiseen sääntökirjaan. Tämän asiakirjan sisältämät täsmennykset ovat voimassa sosiaalisen kuntoutuksen palvelusetelipalvelujen tuottamisessa yleisen sääntökirjan säännösten lisäksi. Tämä sääntökirja tulee voimaan 1.1.2026 ja on voimassa toistaiseksi. Tämä sääntökirja korvaa ennen 1.1.2026 voimassa olleen työikäisten sosiaalipalveluiden sosiaalisen kuntoutuksen palvelukohtaisen sääntökirjan.

1 PALVELUKUVAUS

Sosiaalisen kuntoutuksen palvelut perustuvat sosiaalihuoltolakiin 1301/2014,17 §. Sosiaalisen kuntoutuksen palvelut on tarkoitettu 18–64-vuotiaille pohjoissavolaisille, joilla on sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnin perusteella tunnistettu palvelutarve sosiaalisen toimintakyvyn vahvistamiseksi, syrjäytymisen torjumiseksi ja/tai osallisuuden edistämiseksi. Yhteisiä nimittäviä tekijöitä on työelämästä syrjäytyminen, vähäinen sosiaalinen osallisuus, riski sosiaaliseen syrjäytymiseen, pitkittynyt taloudellisen ja sosiaalisen tuen tarve ja pitkittynyt sosiaalityön asiakkuus.

2 PALVELUN VÄHIMMÄISVAATIMUKSET

2.1 Henkilöstö ja osaaminen

Sosiaalisen kuntoutuksen palvelusetelituottajan on huomioitava henkilöstön osalta seuraavat seikat:

1. Kaikkia sosiaalisen kuntoutuksen palvelusetelipalveluja koskien palveluntuottajan työryhmässä on oltava mukana ja asiakkaiden tarpeen mukaisesti asiakkaiden käytettävissä riittävästi sosiaalihuollon ammatillista osaamista. Ensisijaisena vaatimuksena on vähintään yksi (1) sosionomi amk tai aiempi sosiaalikasvattaja/- ohjaaja tai sosiaalityöntekijä (SHL 1301/2014 § 17). Muita koulutuksia arvioidaan tapauskohtaisesti palveluntuottajaksi hakeutumisen yhteydessä siten, että hyväksyttynä voidaan pitää sellaista yhteiskuntatieteellistä sosiaalialan korkeakoulututkintoa, joka turvaa riittävän osaamisen nimenomaisesti sosiaalisen toimintakyvyn tukemisen näkökulmasta (esim. sosiaalipsykologia, sosiologia, sosiaalipedagogiikka). Sosiaalihuollon henkilöstön osalta on huomioitava, että laillistettuja tai nimikesuojattuja sosiaalihuollon ammattihenkilöiden nimikkeitä käyttävät työntekijät ovat merkittynä sosiaalihuollon ammattihenkilöiden rekisteriin.

2. Ehdon 1 lisäksi sosiaalisen kuntoutuksen yksilö- ja ryhmävalmennuspalveluja toteuttavalla asiakastyötä tekevällä henkilöstöllä tulee olla kohderyhmän tarpeet huomioiden ensisijaisesti ammattikorkeakoulu- tai entinen opistoasteen tasoinen sosiaali- ja/tai terveydenhuollon koulutus. Myös keskiasteen sosiaali- ja terveydenhuollon koulutus on soveltuva silloin, kun työntekijä on em. koulutuksen lisäksi

suorittanut kohderyhmälle soveltuvan mielenterveys- ja tai päihdetyön erikoisammattitutkinnon tai neuropsykiatrisen valmentajan tutkinnon.

3. Ehdon 1 lisäksi tuettua työtoimintavalmennuspalvelua toteuttavaan asiakastyötä tekevään henkilöstöön tulee kuulua edellä mainittua (yksilö- ja ryhmävalmennus) sosiaali- ja terveydenhuollon koulutuksen osaamista yksilöllisen valmennuksen sekä mahdollisten ryhmätoimintojen toteuttamiseksi. Tämän lisäksi työryhmään voi kuulua työtoiminnan ohjausta ja työvalmennusta toteuttavaa eri alojen ammattihenkilöstöä ja työvalmentajia palveluntuottajan kokonaistoiminnan mukaisesti.

4. Ehdon 1 lisäksi osallisuustoimintapalvelua toteuttavalta henkilökunnalta edellytetään riittävää osaamista työtoiminnan ohjaamisesta ja työvalmennuksen ammattitaitoa.

2.2 Palvelurekisteröinti

Palveluntuottaja tulee olla rekisteröitynä Valviran ylläpitämässä valtakunnallisessa palveluntuottajien rekisterissä (Soteri) palvelualaluokituksen mukaisesti (työikäisten sosiaalipalvelut (2903) ja / tai Päihde- ja riippuvuus- sekä mielenterveysongelmiin vastaava sosiaalityö ja -ohjaus (2464)

2.3 Laadunhallinta ja valvonta

Palvelusetelituottajan tulee olla yleisen sääntökirjan ohjeistuksen lisäksi toimittaa palveluntuottajaksi hakeutumisen yhteydessä ja tarvittaessa myöhemmin seuraavat tiedot hyvinvointialueelle

- Toiminnan palvelukuvaukset koskien tarjottavaa/ -via sosiaalisen kuntoutuksen palveluja.
- Henkilöstölomake
- Omavalvontasuunnitelma
- Oikeaksi todistettu kopio vakuutuksista
- Verohallinnon todistus maksetuista veroista ja sosiaaliturvamaksuista
- Vakuutusyhtiön todistus suoritetuista eläkevakuutusmaksuista
- Oikeaksi toistettu kopio aluehallintoviranomaisen toimiluvasta tai ilmoituksesta yksityisten sosiaali- ja terveyspalvelujen rekisteriin merkitsemisestä
- Selvitys alihankkijoista alihankkijoita käyttäviltä palveluntuottajilta

Yleisen sääntökirjan säädösten lisäksi sosiaalisen kuntoutuksen palveluiden osalta hyvinvointialueen ja palvelusetelituottajan seurantatapaamisia pidetään tarpeen mukaisesti. Hyvinvointialueen edustaja toimii kokouksissa koollekutsujana. Palveluntuottajan edustajan/-jien tulee osallistua seurantapaamisiin ilman erilliskorvausta.

2.4 Tilat, laitteet ja välineet

Yleisen sääntökirjan ohjeistuksen lisäksi palveluntuottaja vastaa siitä, että palvelu toteutetaan palvelumuotoon soveltuvassa ja tarkoituksenmukaisessa toimintaympäristössä huomioiden palvelutoimintaan liittyvät vahinko-/turvallisuusriskit. Palveluntuottaja vastaa kaikista toimintaan liittyvistä tiloista, laitteista ja välineistä. Käytössä on oltava soveltuvat tilat asiakkaille sähköisen asioinnin opetteluun.

2.5 Turvallisuus

Palveluntuottaja vastaa kokonaisuudessaan palvelun turvallisuuteen liittyvistä asioista sekä huolehtii palvelussa tarvittavista mahdollisista suojavaatteista ja – varusteista sekä muista materiaaleista.

Hyvinvointialue on vakuuttanut sosiaalisen kuntoutuksen osallistuvat asiakkaat ryhmätapaturmavakuutuksella. Sosiaalisen kuntoutuksen palveluissa palveluntuottajalla on oltava voimassa vakuutukset riittävällä laajuudella. Palveluntuottaja ottaa toimintansa edellyttämät vakuutukset henkilövahinkoja ja palveluun liittyvässä toiminnassa mahdollisesti aiheutuvia omaisuuteen kohdistuvia vahinkoja varten. Palveluntuottaja vastaa asiakkaan omaisuuteen kohdistuvista palvelutoiminnassa aiheutuvista vahingoista palvelutapahtuman aikana.

Lisäksi palveluntuottaja vastaa vakuutuksista koskien palvelutoiminnassa mahdollisesti vieraaseen sekä omaan omaisuuteen kohdistuviin vahinkoihin. Vakuutusmäärän tulee olla palvelutoiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen riittävä toiminnasta mahdollisesti aiheutuvien henkilövahinkojen korvaamiseen ja joka muilta ehdoiltaan vastaa tavanomaista vastuuvakuutuskäytäntöä. Mahdolliset vahingot korvataan ensisijaisesti palveluntuottajan vakuutuksesta ja viime kädessä palveluntuottaja vastaa niistä vahingonkorvauslain mukaisesti. Hyvinvointialue ei vastaa palveluntuottajan palvelujen saajalle aiheuttamista vahingoista, eikä asiakas voi tulla vastuulliseksi toiminnassa tapahtuviin vahinkoihin.

Palveluntuottajan tulee ilmoittaa vahingosta viipymättä sosiaalihuollon omatyöntekijälle.

3 TIEDONHALLINTA JA TIETOJEN KÄSITTELY

3.1 Kirjaaminen

Asiakkaan sosiaalihuollon omatyöntekijä vastaa asiakkaan palvelukokonaisuuden tarkoituksenmukaisuudesta ja asiakkaan palvelutarpeen arvioinnista. Palvelutuottajan tulee viivytyksettä tiedottaa asiakkaan sosiaalihuollon omatyöntekijää asiakkaan tilanteessa tapahtuvista muutoksista (esim. työajassa tapahtuvat muutoksen, toimintakyvyn muutokset), joilla voi olla vaikutusta asiakkaan palvelusuunnitelmaan ja palvelusetelipalvelun toteutumiseen ja /tai etenemiseen.

Palvelun aikana palveluntuottajan tulee tehdä palvelun toteutumista ja asiakkaan tilanteen edistymistä kuvaava kirjallinen väliraportti asiakkaan omatyöntekijälle vähintään enimmäissopimuskauden (4 kuukautta) päättyessä niissä tilanteissa, joissa palvelua jatketaan uudella sopimuskaudella. Väliraportti palautetaan 3 vk ennen jakson päättymistä sosiaalityöhön asiakkaan omatyöntekijälle. Jos sosiaalista kuntoutusta jatketaan uudella jaksolla, niin seuraavat väliraportit kirjataan samaa pohjaa täydentäen (eri jaksojen palautteet voi erottaa päivämäärillä). Lyhyissä 1-2 kuukauden mittaisissa sopimuksissa väliraportti palautetaan viikkoa ennen jakson päättymistä.

Loppuraportti palautetaan viimeistään 2 viikkoa jakson päättymisestä. Loppuraportin tulee sisältää kooste, jossa tulee esiin palvelun tavoite, palvelun aikana toteutuneet muutokset, käytetyt keinot ja esimerkit esiin nostaen sekä realistinen jatkosuunnitelma.

Loppuraportti on toimitettava kahden viikon kuluessa palvelun päättymisestä. Raportti tulee toimittaa:

1. Asiakkaalle paperikopio.
2. Hyvinvointialueelle sovitulla toimitustavalla.

Hyvinvointialue voi määritellä palveluntuottajien käytettäväksi tarkoituksenmukaiseksi katsomiaan kyselyitä ja mittareita, joilla seurataan palvelujen laatua ja vaikuttavuutta.

Palveluntuottaja vastaa työvälineistä kirjaamiseen ja tiedonsiirtoon liittyen (mm. tietokone, tietoliikenneyhteys, virussuojaus, salattu sähköposti).

3.2 Arkistointi

Hyvinvointialue on palvelusetelillä järjestettävien palveluiden asiakasasiakirjojen rekisterinpitäjä. Asiakasasiakirjojen arkistointi rekisterinpitäjälle toteutuu Pohjois-Savon hyvinvointialueelle arkistointiohjeen mukaisesti, joka on tämän palvelukohtaisen sääntökirjan liitteenä (Liite 1).

4 PALVELUN SISÄLTÖ

4.1 Asiakkuuden prosessi

Asiakkaan palvelutarpeen arvioinnin ja asiakassuunnitelman laatii hyvinvointialueen sosiaalipalvelujen omatyöntekijä yhteistyössä asiakkaan ja tarpeen mukaan hänen läheistensä sekä palveluverkostonsa kanssa. Sosiaalipalvelujen omatyöntekijä toimii asiakkaan yhteyshenkilönä myös palveluprosessin ajan ja tekee tarpeenmukaista yhteistyötä palvelun toteuttajan ja verkoston kanssa asiakkaan kokonaisprosessin edistämiseksi.

Asiakkaalle tulee palveluntuottajan taholta nimetä vastuuohjaaja heti palvelun käynnistyessä ja asiakkaan sekä sosiaalihuollon omatyöntekijän on oltava tietoinen siitä, kuka vastuuohjaaja on. Vastuuohjaaja on pääasiallisesti vastuussa asiakkaan sosiaalisen kuntoutuksen toteutumisesta

palvelutuottajan palvelussa sopimuksen mukaisesti. Vastuuohjaaja yhdessä sosiaalihuollon omatyöntekijän kanssa huolehtii siitä, että asiakkaan tavoitteiden toteutumista tuetaan ja seurataan

4.2 Palvelusisällöt

Asiakkaan tarpeiden mukaan valmennusta voidaan toteuttaa fyysisesti läsnä olevan palvelutavan lisäksi etävalmennuksena puhelimitse tai hyödyntäen sähköisiä välineitä huomioiden salassapidon sekä tieto- ja yksilönsuojan turvaaminen asiakaspalvelutilanteissa. Palvelun toteutustavat, mahdollisen etävalmennuksen osuus ja käytettävät välineet tulee arvioida ja sopia yhdessä asiakkaan ja hänen sosiaalipalvelujen omatyöntekijän kanssa.

4.2.1 Yksilövalmennus

Palvelun tarkoituksena on tarjota asiakkaille yksilöllisiin palvelutarpeisiin vastaavaa valmennusta. Valmennuksella tuetaan asiakkaan mahdollisimman itsenäistä toimimista arjessa, vahvistetaan elämänhallintaa, tuetaan asumisessa, madalletaan asiakkaan kynnystä toimia arjen vaatimissa sosiaalisissa tilanteissa, rakennetaan osallisuutta tukevaa sosiaalista verkostoa, tuetaan työelämävalmiuksia ja työ- ja toimintakykyä sekä tuetaan asiakasta hyödyntämään muita hänen tarvitsemiaan hoito- ja kuntoutuspalveluja. Palvelun avulla halutaan ensisijaisesti aikaansaada muutosta arkeen, hyvinvointiin ja kuntoutumiseen yhdessä sovittujen tavoitteiden mukaisesti ja ylläpidetään toimintakykyä ja arjen hallintaa.

Yksilövalmennuksen tavoitteena on vahvistaa asiakkaan toimintakykyä, arjessa pärjäämistä ja sosiaalista toimintakykyä sekä asiakkaan oman tukiverkoston rakentumista. Yksilövalmennuksen asiakkaalla tulee olla halu ja motivaatio ottaa tukea vastaan, hän pystyy toimimaan ohjattuna ja hyötyy suunnitelmallisesta ohjauksellisesta tuesta.

Palvelun avulla tuetaan asiakasta muun muassa seuraavissa asioissa yksilöllisten tavoitteiden mukaisesti:

- Vuorovaikutustaitojen vahvistuminen: vahvistaa kykyä ja uskallusta sekä itseluottamusta sosiaalisissa tilanteissa toimimiseksi.
- Käytännön asioiden hoitamiskyvyn vahvistuminen: vahvistaa toimintakykyä toimia arkipäivän sosiaalisissa tilanteissa elämänhallinnan vahvistumiseksi ja hakeutua tarvitsemiinsa palveluihin.
- Sosiaalisten vuorovaikutussuhteiden vahvistuminen: vahvistaa ja/tai löytää itselle sopivia sosiaalisia verkostoja/ toimintaympäristöjä, jotka edistävät ja tukevat sosiaalista toimintakykyä sekä osallisuutta arjessa pitkäkestoisesti.
- Omien voimavarojen tunnistaminen: vahvistaa tietoisuutta omista voimavaroista, lisätä keinoja arjen haasteiden hallintaan, nykyisen elämäntilanteen ja tulevaisuuteen suunnattujen tavoitteiden tukeminen sekä jäsentäminen
- Rohkaiseminen: vahvistaa kykyä ja uskallusta sekä motivoitumista tekemään töitä tavoitteiden saavuttamisen eteen.

- Arkielämän taidot: harjoitella kodinaskareita, itsenäistä talouden hallintaa, ohjaus on pääasiassa sanallista ohjausta ja /tai yhdessä tekemistä, jos se on asiakkaan tarpeiden mukaista.
- Hyvinvoinnin ja kuntoutumisen vahvistuminen: Motivoituminen ja ohjautuminen tarvittaviin sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalveluihin.

Palvelun aikana pyritään laatimaan yhdessä asiakkaan ja sosiaalipalvelujen omatyöntekijän kanssa asiakkaan kokonaistilanteen huomioiva tarkoituksenmukainen jatkosuunnitelma kuntoutumisen tukemiseksi. Valmennuksessa havainnollistetaan arkea ja elämäntilannetta konkreettisesti esimerkein niin asiakkaalle kuin sosiaalihuollon omatyöntekijälle

Palvelun sisältö:

1. Asiakkaan yksilöllinen palvelusuunnitelma: asiakkaan konkreettiset tavoitteet ja palvelun sisältö huomioiden asiakkaan oma näkemys tuen tarpeesta, henkilökohtainen tilanne ja lähtökohdat sekä sosiaalipalvelujen omatyöntekijän kanssa sovitut asiakkaan tavoitteet.
2. Asiakkaan tarpeista lähtevä muodoltaan joustava ja tarpeenmukaisesti liikkuva jalkautuva yksilövalmennus palvelun tavoitteiden toteuttamiseksi palvelusetelin määrittämien aikarajojen (tuntimäärä ja kesto) puitteissa.
3. Asiakkaan toimintakyvyn, arkitaitojen ja kuntoutustarpeen ja -polun selvittäminen sekä jatkosuunnitelman rakentaminen.
4. Muun asiakkaan tarvitseman tuen järjestäminen tai tukiverkoston rakentaminen yhteistyössä sosiaalipalvelujen omatyöntekijän ja asiakkaan verkoston kanssa. Myös jo olemassa olevan verkoston ylläpito asiakkaan suostumuksella.
5. Asiakkaan tavoitteiden saavuttamisen ja palvelun vaikuttavuuden arviointi yhdessä asiakkaan kanssa.
6. Väliraportit sopimuskausittain sekä palvelun päättyessä kirjallinen loppuraportti asiakkaan palvelujaksosta ja sen lopputulemasta sisältäen jatkosuunnitelman. Lisätiedot kohdassa 3.1. kirjaaminen.

4.2.2 Ryhmävalmennus

Palvelun tarkoituksena on tarjota asiakkaalle ohjattua vertaistukea sisältävää ryhmätoimintaa, joka tukee asiakkaan elämänhallintaa, hyvinvointia ja sosiaalisen toimintakyvyn vahvistumista arjessa pärjäämiseksi. Tavoitteena on selvittää asiakkaan tilannetta, tarvittavia kuntoutumispolkuja sekä ennen kaikkea kannustaa ja tukea asiakasta löytämään itselleen keinoja ja mahdollisuuksia oman toimintakyvyn ja osallisuuden edistämiseen myös palvelun jälkeen.

Palvelun sisältö:

1. Asiakkaan muutostoiveiden ja -mahdollisuuksien selvittäminen sekä suunnitelma niiden edistämiseksi palvelun aikana sekä palvelun jälkeen, mikä pohjautuu yhteistyöhön asiakkaan ja sosiaalipalvelujen omatyöntekijän kanssa.
2. Toiminnallisuuteen painottuva ryhmävalmennus sekä sen etenemistä tukeva yksilöllinen tuki ja ohjaus asiakkaan tavoitteiden toteuttamiseksi
   - ryhmässä enintään 12 asiakasta
   - vähintään yksi (1) palvelukerta viikossa ja enintään 5 tuntia viikossa
   - yhden (1) ryhmävalmennuskerran enimmäistuntimäärä on 3 tuntia, jonka ylittävänä poikkeuksena voi olla esimerkiksi yksittäiset retkipäivät (1-2 krt/ 4 kuukauden palvelujakso).
3. Ryhmävalmennus
   - suljettuna ryhmänä: kaikilla osallistujilla tiettynä ajankohtana alkava ja päättyvä ryhmäpalvelu.
   - avoimena ryhmänä: asiakas aloittaa ja päättää ryhmäpalvelussa yksilöllisesti määräytyvinä ajankohtina hänelle myönnetyn palvelusetelin mukaisesti.
4. Muun asiakkaan tarvitseman tuen järjestäminen tai tukiverkoston rakentaminen yhteistyössä sosiaalipalvelujen omatyöntekijän ja asiakkaan verkoston kanssa.
5. Asiakkaan tavoitteiden saavuttamisen ja palvelun vaikuttavuuden arviointi yhdessä asiakkaan kanssa.
6. Väliraportit sopimuskausittain sekä palvelun päättyessä kirjallinen loppuraportti asiakkaan palvelujaksosta ja sen lopputulemasta sisältäen jatkosuunnitelman. Lisätiedot kohdassa 3.1. kirjaaminen.

Ryhmävalmennuspalvelun teema voi sisältää yksittäisen aiheen tai yhdistettyjä aihekokonaisuuksia seuraavista aiheista:

1. Vuorovaikutus, sosiaaliset verkostot ja osallisuus: sosiaalisten tilanteiden vaatimukset ja vaikutukset arjessa, sosiaalinen vahvistuminen, yksinäisyydestä irrottautuminen.
2. Tulevaisuuden mahdollisuudet kohti työelämää tai koulutusta: kuntoutuspolkuvaihtoehtojen selvittäminen ja suunnittelu huomioiden elämäntilanne ja toimintakyvyn vahvistamisen tarpeet vastaamaan työelämän vaatimuksia
3. Talouden ja rahankäytön hallinta: taloustilanteen tiedostaminen ja selvittäminen, kestävä rahankäyttö, raha-asioiden hoitaminen
4. Asumisen hallinta: kestävän asumisen periaatteet, kodinhoidollisten asioiden osaaminen ja toteuttaminen arjessa
5. Ajankäytön hallinta: ajankäyttö arjen asioiden sujumiseksi, arkirytmi ja sen merkitys, perustarpeiden toteuttaminen arjessa, mielekäs toiminta arjessa
6. Ruokailutottumusten edistäminen: ruokavalion ja ruokailutottumusten merkitys hyvinvoinnille, terveellisen ruokavalion toteuttaminen arjessa
7. Liikuntatottumusten edistäminen: itselle soveltuvien ja mielekkäiden liikuntamuotojen löytäminen, liikkumisen edistäminen osana arkea
8. Itsestä ja ympäristöstä huolenpidon edistäminen: puhtauden ja hygienian ylläpidon merkitys hyvinvoinnille, puhtaus osana arjen toimintoja
9. Omassa elämässä mahdollisten riippuvuuksien aiheuttamien haittojen vähentäminen. Huomioiden myös mahdolliset riippuvaisen läheisen vaikutukset: vaihtoehtoisten/ terveyttä tukevien elämäntapojen ja toimintatapojen vahvistaminen

Palvelun sisältö tulee aina täsmentää palvelun alkaessa huomioiden ryhmään osallistuvien asiakkaiden tavoitteet ja tarpeet palvelulle.

4.2.3 Tuettu työtoimintavalmennus

Palvelun tarkoituksena on tarjota asiakkaalle yksilöllisesti tuettua matalan kynnyksen työtoimintamuotoista toimintaa, joka tukee asiakkaan sosiaalisen toimintakyvyn ja/tai arjen hallinnan vahvistumista sekä kuntoutumispolun suunnittelua. Tuettuun työtoimintavalmennukseen sisältyy yksilövalmennus palvelun sisällön mukaisesti.

Palvelun avulla tuetaan asiakasta muun muassa seuraavissa asioissa:

- Mielekkään ja hyvinvointia tukevan arjen rakentaminen: päivä- ja viikkorytmin rakentuminen, aktivoituminen ja motivoituminen toimintaan
- Itselle soveltuvan toimintamuodon löytäminen: tarkoituksenmukaista ja mielekästä työtoimintamuotoista tekemistä sosiaalisessa toimintaympäristössä
- Oman elämän muutokseen aktivoituminen ja motivoituminen: oman kuntoutumispolun löytäminen ja rakentaminen.

Lisäksi tarkoituksena on laatia asiakkaan ja sosiaalipalvelujen omatyöntekijän kanssa asiakkaan kokonaistilanteen huomioiva tarkoituksenmukainen jatkosuunnitelma.

Palvelun sisältö:

1. Asiakkaan yksilöllinen palvelusuunnitelma: asiakkaan konkreettiset tavoitteet ja palvelun sisältö huomioiden asiakkaan oma näkemys tuen tarpeesta, henkilökohtainen tilanne ja lähtökohdat sekä sosiaalipalvelujen omatyöntekijän kanssa sovitut asiakkaan tavoitteet.
2. Mielekäs ja asiakkaalle soveltuva työtoimintamuotoinen tekeminen sosiaalisessa tai muutoin asiakkaan tarpeisiin vastaavassa toimintaympäristössä 1-3 päivää/viikko, 3-4 tuntia/päivä. * Henkilöille, jotka eivät ole oikeutettuja osallistumaan kuntouttavaan työtoimintaan, voidaan myöntää palveluseteli neljään (4) toimintapäivään viikossa enintään neljän (4) kuukauden ajalle sellaisissa tilanteissa, joissa palvelun intensiivisyys erityisesti tukee asiakkaan etenemistä kuntoutuspolulla, esimerkiksi kouluun siirtymistä.
3. Yksilövalmennus oman kuntoutustarpeen ja -polun selvittämiseen sekä jatkosuunnitelman rakentamiseen.
4. Muu asiakkaan tarvitseman tuen järjestäminen tai tukiverkoston rakentaminen yhteistyössä sosiaalipalvelujen omatyöntekijän ja asiakkaan verkoston kanssa.
5. Asiakkaan tavoitteiden saavuttamisen ja palvelun vaikuttavuuden arviointi yhdessä asiakkaan kanssa.
6. Väliraportit sopimuskausittain sekä palvelun päättyessä kirjallinen loppuraportti asiakkaan palvelujaksosta ja sen lopputulemasta sisältäen jatkosuunnitelman. Lisätiedot kohdassa 3.1. kirjaaminen.

4.2.4 Osallisuustoiminta

Palvelun tarkoituksena on tarjota asiakkaalle pitkäkestoinen työtoiminta-muotoinen osallistumismahdollisuus sosiaalisessa toimintaympäristössä tukemaan asiakkaita sellaisissa tilanteissa, joissa

- kolmannen sektorin kansalaistoiminnan tarjoamat osallisuuden mahdollisuudet eivät ole asiakkaalle riittävät tai tarkoituksenmukaiset.
- edeltävien työ- ja toimintakykyä tukevien palvelujen perusteella osallisuustoiminta on todettu asiakkaalle tarkoituksenmukaiseksi.

Palvelun tavoitteena on ylläpitää ja tukea asiakkaan sosiaalisen toimintakyvyn, hyvinvoinnin ja elämänhallinnan tasapainon säilymistä tilanteissa, joissa toimintakyvyn riskitekijät ovat selkeästi tunnistettavissa. Palvelun avulla tuetaan asiakasta muun muassa seuraavissa asioissa:

- hyvinvointia tukevan toimintakyvyn ja osallisuuden ylläpitäminen ja edelleen vahvistaminen.
- toimintakyvyn rajoitteiden sekä niiden tuomien mahdollisten riskien ja haittavaikutuksien ehkäiseminen

Palvelun sisältö:

1. Asiakkaan tarpeista lähtevä palvelusuunnitelma, joka pohjautuu yhteistyöhön asiakkaan ja sosiaalipalvelujen omatyöntekijän kanssa.
2. Mielekäs ja asiakkaalle soveltuva ohjattu työtoimintamuotoinen tekeminen sosiaalisessa tai muutoin asiakkaan tarpeisiin vastaavassa toimintaympäristössä 1-3 päivää/viikko, 3-4 tuntia/päivä.
3. Väliraportit sopimuskausittain sekä palvelun päättyessä kirjallinen loppuraportti asiakkaan palvelujaksosta ja sen lopputulemasta sisältäen jatkosuunnitelman. Lisätiedot kohdassa 3.1. kirjaaminen.

5 PALVELUKERRAN PERUUTUS TAI KESKEYTYS

Palvelusetelituottajan on otettava uusi asiakas vastaan viipymättä palvelun tilaamisesta tai asiakkaan ja asiakkaan sosiaalihuollon omatyöntekijän kanssa aloituksesta erikseen sopien. Poikkeuksena tästä on suljettuun ryhmätoimintaan perustuva ryhmävalmennus, jonka tulee käynnistyä palveluntuottajan etukäteen ilmoittaman ajankohtana. Jos suljettuun ryhmäpalveluun on osallistumassa alle 60 % palveluntuottajan kyseiselle palvelulle määrittämästä enimmäisryhmäkoosta viikko ennen palvelun alkua, palveluntuottaja voi halutessaan peruuttaa ryhmäpalvelun tai viivästyttää palvelun aloitusta enintään 10 arkipäivää. Palveluntuottaja on velvollinen ilmoittamaan peruuntumisesta ja viivästymisestä ryhmään ilmoittautuneille asiakkaille ja heidän sosiaalihuollon omatyöntekijöilleen. Palveluntuottaja voi myös vastaanottaa suljettuun ryhmään uusia asiakkaita 10 arkipäivää palvelun aloituksesta.

Jos palvelun aloittamisen jälkeen ilmenee, ettei asiakkaalla ole edellytyksiä hyötyä kyseisestä palvelusta, tulee mahdollisiin toiminnan/osallistumisen esteisiin kiinnittää huomiota ja pyrkiä yhdessä asiakkaan kanssa tunnistamaan syyt esteille sekä poistamaan ne. Mikäli palvelu ei näyttäydy asiakkaalle tarkoituksenmukaisena, palvelua ei tule tarpeettomasti jatkaa. Tällöin palvelusetelituottajan tulee olla viivytyksettä yhteydessä asiakkaan sosiaalipalvelujen omatyöntekijään ja selvittää asia tapauskohtaisesti.

Jos palvelu keskeytyy tai ei käynnisty lainkaan asiakkaasta johtuvista syistä, palveluntuottajan tulee olla välittömästi yhteydessä asiakkaan omatyöntekijään. Keskeytyneissä palveluprosesseissa palvelusetelituottaja voi laskuttaa toteutuneiden palveluiden osalta.

Palvelusetelipalveluntuottaja voi laskuttaa palvelusta toteutuneiden palvelutuntien tai - päivien mukaisesti. Asiakkaasta johtuvista syistä toteutumattomista palvelukerroista aiheutuneita kuluja voi laskuttaa yhden (1) tunti-/päivähinnan kuukaudessa. Toteutumatta jääneeksi palvelukerraksi katsotaan sellainen sovittu tapaaminen/toimintapäivä, jonka asiakas peruu sovitun tapaamisajankohdan kanssa samana päivänä.

Jos asiakkaan kanssa sovittu palveluun liittyvä tapaaminen/osallistumiskerta ei toteudu asiakkaasta johtuvista syistä (esim. asiakas ei tule paikalle), palveluntuottajan on välittömästi pyrittävä olemaan yhteydessä asiakkaaseen. Toteutumaton palvelukerta tulee kirjata seuraavan laskutuksen yhteydessä tehtävään laskutusraportointiin tiedoksi. Jos tapaamiset eivät toteudu asiakkaasta johtuvista syistä toistuvasti (esim. viikon sisällä olevat peräkkäiset sovitut tapaamiset) ilman perusteltua syytä tai poissaolot jatkuvat asiakkaan kanssa asian selvittämisestä huolimatta, palveluntuottajan tulee olla yhteydessä asiakkaan sosiaalipalvelujen omatyöntekijään viivytyksettä.

Palveluntuottaja voi peruuttaa sovitun valmennusajan, jos sijaistyöntekijän käyttäminen ei kyseisessä tilanteessa ole asiakkaan kannalta tarkoituksenmukaista. Peruuntumisesta on ilmoitettava asiakkaalle välittömästi peruuntumiseen johtavan tiedon tultua.

Palveluntuottaja ei voi laskuttaa varattua palveluntuottajasta johtuvasta syystä peruttua aikaa ja on velvollinen sopimaan asiakkaan kanssa uuden korvaavan ajan. Tilanne tulee dokumentoida asiakkaan päivittäisasiakaskertomukseen.

6 PALVELUSETELIARVO JA LASKUTUS

Hyvinvointialue määrää palvelusetelin arvon. Asiakkaalle myönnettävän palvelusetelin kesto ja kokonaisarvo ovat yksilöllisiä, joten ne on määritelty sosiaalipalvelujen omatyöntekijän asiakkaalle tekemässä palvelupäätöksessä. Asiakkaan saaman setelin kokonaisarvo määräytyy asiakkaalle myönnettyjen palvelutuntien/ -päivien kokonaislukumäärän ja voimassa olevan vahvistetun palvelukohtaisen tunti-/päivähinnan perusteella (setelin arvo = myönnetty kokonaislukumäärä x tunti-/päivähinta). Asiakkaan omatyöntekijä voi tarvittaessa jatkaa asiakkaan palvelun kestoa uudella palvelupäätöksellä ja –setelillä asiakkaan palvelutarpeen jatkuessa ja palvelun ollessa edelleen tarkoituksenmukainen.

Asiakas voi ensisijaisesti valita sellaisen palvelusetelituottajan, jonka toimipiste tai palveluntuottajan työntekijän työskentelypaikka sijaitsee 0-20 km:n päässä asiakkaan asuinpaikasta. Palveluntuottajien puuttuessa lähialueelta tai asiakkaan erityisestä palvelutarpeenarvioinnissa todetusta palvelutarpeesta (mm. erityinen asiantuntijaosaaminen,

palvelun toimintamuodon soveltuvuus) johtuen asiakkaalle voidaan myöntää lupa palveluntuottajan valitsemiseen myös edellä määritellyn lähialueen ulkopuolelta.

Kattohintaisten palveluseteleiden hinnat on määritelty tämän sääntökirjan liitteessä (Liite 2)

Yksilövalmennus -seteli

- Voimassa 1–4 kuukautta
- Enintään 40 h/ 4 kuukautta

Yksilövalmennus -seteliä voidaan myöntää tarvittaessa, jos asiakkaan palvelutarpeen arvioinnissa todetaan tarve arkielämän taitojen tukemiseen, kodinaskareiden harjoitteluun ja itsenäisen talouden hallinnan tukemiseen

- Voimassa 1–6 kuukautta
- Enintään 120 h/ 6 kuukautta

Ryhmävalmennus -seteli

- Voimassa 1–4 kuukautta.
- Enintään 80 h/ 4 kuukautta.

Tuettu työtoimintavalmennus -seteli

- Voimassa 1–4 kuukautta
- Enintään 3 (4*) toimintapäivää/viikko
- Enintään 54 (72*) toimintapäivää/ 4 kuukautta (n. 18 viikkoa).

Osallisuustoiminta –seteli

- Voimassa 1–6 kuukautta
- Enintään 3 toimintapäivää/viikko
- Enintään 78 toimintapäivää/ 6 kuukautta (n. 26 viikkoa).

Sosiaalisen kuntoutuksen palvelusetelit ovat määräaikaisia kattohintaisia palveluseteleitä, joiden enimmäishinnan hyvinvointialue on määritellyt. Palvelusetelin tulee kattaa kaikki palvelun toteuttamisesta ja tuottamisesta aiheutuvat kustannukset. Sosiaalisen kuntoutuksen palvelut ovat sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) säädetyn lain mukaan asiakkaalle maksuttomia. Näin ollen sosiaalisen kuntoutuksen palvelut eivät ole tulosidonnaisia palveluja eikä palvelukustannuksiin sisälly asiakkaan omavastuuosuutta. Palvelun järjestämisestä tai asiakkaan osallistumisesta palveluun ei saa aiheutua muita kuluja, jotka tulisi kattaa asiakkaan tai hyvinvointialueen varoista. Hyvinvointialue voi tarvittaessa myöntää asiakkaalle harkinnanvaraista toimeentulotukea matkakustannuksiin, pääsääntöisesti julkisen liikenteen käyttämistä varten, palveluun osallistumisen tukemiseksi. Asiakkaan sosiaalihuollon omatyöntekijä vastaa matkatuen tarpeen arvioinnista.

Palvelujen laskutus tapahtuu hyvinvointialueen yleisen sääntökirjan mukaisesti.

LIITE 1 ARKISTOINTIOHJE PALVELUNTUOTTAJILLE

LIITE 2 SOSIAALISEN KUNTOUTUKSEN PALVELUSETELEIDEN ARVOT 1.1.2026 ALKAEN